

folin kuud Icols publikamise aega tarvis; koolilaste juvine farjas läimine sigitab vallatust ja taatub talvisi kooli õpetust, eht kas siis wõimalik ei peaks olema muul viisil lojuste farjast saada?“ Mihkel kostis: „Wõimalik oleks kui, kui mõningad tulutust ei lardaks, sedi farjane tahab palla, kes seda peab temale mäksma?“ „Kes muud fui lojuste pidajad!“ — hüüdis Peeter. „Meie vallas, kus rohkem faks osa peremebed nõukod inimesed on ja selmas oja aast aastalt nende järgile läbähavad, ei tohiks farjatse ega parema koolimeistri palkamine fellegile rölkust teha. Ma tahon esitlast mõistlikumate peremeestega isepärasest nõu pidada, kui neid oma poolt wõidian ja nemad asja poole seisavad, siis wõdime julgest loota, et fogulonna koluulemisel veellem vasta törkujate hulg meie nõusse heidavad.“

Saivad mehed pikenolt asja lugu läbi rääkinud, siis töusis füsimine, kui ühte osavat koolimeistrit leida, kes nende mõistemisi sõuaks oleks teha. Peeter Möistond ütles: „Meie nooremate seltis on osavaid mehi mõndagi leida, kes koolimeistri ammetisse tölkusidrad, kui palk nõnda oleks, et nemad sellega wõiksid elada; aga kus lehvus igapäew fui palumata külaline koolimeistri louna taga istub, kes siis nii sugust seisust enese peale ishaks wõtta? Nõnda fui põllumees omast põllust, ammetmees ammetist ja kaupmees kauplemisest elab, peab kaa koolmeister omast koolist elama, mistu ei ole temal wõimalik seige hoole ja täminuga meie laste waimu pöldu harido.“ — Põllupapi arwamist mõõda oleks ilmliku tarkust lastele palju wähem tarvis fui pühja waimu kooli, mis lõik aejad isegi õientab, et inimesel mund waasa ei ole. Sest maailma tarkus tehta inimeje üheks, segoda temal uelu ja ehitada seda digelt teelt hõlpsalt sõrvale, kust wiimaks taesse näirata taeva teele tagasi jaado; ebs ebs seda juba mirmel pool nähtavale ei oleks tõusnud? „Pea finni! armas noaber,“ — polus Möistond — „üht teha ja teist ei jätkta! tuleb kaa sin jälle meeletuletada. Maailma tarkuse laiujaid kaewab meie päivil igal pool, kui ülemaate keekel, aga kes teab, kus digus nende

pool seisab? Üks tõrste koolitud mees olab nii bäädi jumaliku kui ilmliku tarkust, ega lähää üht teise päärost loima. Kes seda teewad, need istuvad laugel idetempli wärtava taga ja ei oska pimeduse üdu omast filosofi õropühkida, mispärast jalj neil igal sammul pipub komistama. Kui Jumala sõna tundmine üks wõimalik oleks meie elu teelt lõik rihi õrakoristada, siis ei peaks meie maal enam kuefil ebau su tempusi leitama ja ommetegi saewab neid ohakaid veel wäga palju wilja sees. Kust se tuleb? Ilkenes fest, et lapsed maast modulast täieliku kooli õpetust ei saa, mis nende waimu filmi uegsaste seletols loodud aeju tähele panna ja neid muutmata seadusi tundma õpida, mis igal filmanähtaval aejal põhjusets seisavad. Mida wähem inimene neid seadusi tunneb, seda hõlpsamalt annab ta ennast ebau sulle orjale, ega aita sün naermine ega laitmine, waid üksnes tösin õpetuse. Niisama wähe leitojje töölikult targol mehel uhlust, et ta oma sugu eht wanemaid läbäh õrasalgama; kes seda teewad, on rumalad, olgu neil kes teab fui peenile kolerwine luub seisas, nende meelemõistus ja suda käiwad ühtepuhku halbi toimes. Se künal, mis meid taewa teele juhatab, peab meie tööd ja tegusi nõnda walguviama, et arvamus meie sõdamele ülemaks käijus töuseks ja ei mite usutunnistus suus ja pagana kõmed tegudes nähtavale ei tuleks.“

Põllupapi kostis: „Armas sõber, mets ei ole digust teiste peale kohut mõista, sedi igamees peab ise wiimisel pääval oma tegude eest mostama ja saab temale seda mõõda palka antama, kuda ta oli teeninud, kas head ebs paha.“ — „Mina ei tahnuud räägitud sõnadega fellegi peale sehit mõista,“ ütles Peeter — „waid sulle seletada, et ilmlik tarkus inimesele kahju ei tee, sedi mida rohkem üks mees oma waimu õpetuse piimaga on footnud, seda selgemaks lähevad temale Jumala sõna ja loodud aejade tundmisse piined. Kes mingi aejal üle sūgavamost ei oska mõtelea, usub lõik rumalust, mis teised temale eitewaletavad, olgu faulbut jut wõimalik ebs mitte.“ — Sedaväsi wäiblefirad